

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ivo Pospíšila, soudkyně Sylvie Šiškeové a soudce Petra Pospíšila v právní věci žalobce: **B. A.**, zast. JUDr. Matějem Šedivým, advokátem se sídlem Václavské náměstí 21, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 6. 2025, č. j. OAM-316/ZA-ZA11-ZA13-2025, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 1. 2026, č. j. 2 Az 18/2025 - 18,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a rozsudek městského soudu

[1] Žalobce pochází z Uzbekistánu, je uzbecké národnosti a vyznává islám. Do České republiky přicestoval poprvé v roce 2017 za účelem studia (studoval Českou zemědělskou univerzitu, kterou však z ekonomických důvodů nedokončil), v mezidobí se do země původu vracel a naposledy přicestoval do ČR z Polska v listopadu 2024. V Uzbekistánu žije jeho matka a sestra; naopak jeho manželka, rovněž občanka Uzbekistánu, žije a studuje v ČR a společně s žalobcem čekají dítě. Žalobce požádal o udělení mezinárodní ochrany v březnu 2025, přičemž uvedl, že není členem žádné politické strany a nevyvíjel ani žádnou politickou aktivitu. Žádost podal z ekonomických, ale rovněž rodinných a osobních důvodů. V zemi původu musí živit matku a sestru. S ohledem na rodinné zázemí v ČR by zde rád setrval se svou manželkou a legalizoval pobyt. Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl žádost žalobce jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

[2] Městský soud v Praze následnou žalobu napadeným rozsudkem zamítl. Dospěl k závěru, že byly splněny zákonné podmínky, za nichž žalovaný může žádost posoudit jako zjevně nedůvodnou. Žalobce netvrdil, že by mu v zemi původu hrozilo pronásledování nebo vážná újma v podobě ponižujícího či nelidského zacházení. Jeho potíže v zemi původu jsou pouze ekonomické a v ČR chce setrvat proto, aby zde mohl dále pracovat a žít společně

s manželkou a dítětem, které se v době podání žádosti mělo teprve narodit. Z toho je podle soudu zřejmé, že žalobcova motivace k podání žádosti byla čistě ekonomická. Městský soud odkázal na § 16 odst. 4 zákona o azylu, podle něhož se v případě zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné neposuzuje, zda žadatel splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a § 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Žalovaný tedy neměl vůbec prostor zabývat se možnostmi udělení humanitárního azylu a ze stejných důvodů se tím nemůže zabývat ani soud, přestože podle žalobce jeho situace nasvědčovala tomu, aby mu žalovaný humanitární azyl udělil. Městský soud jen pro úplnost poukázal na to, že humanitární azyl se uděluje ve zcela výjimečných případech jako je závažný zdravotní stav žadatele či vážné katastrofy v zemi původu. Žalobce v řízení před žalovaným žádné takové extrémní a tíživé poměry neuváděl.

[3] Důvodem pro udělení mezinárodní ochrany pak nemůže být ani rodinný život žalobce. Pokud žalobce chce se svou manželkou a dítětem setrvat na území ČR, musí svůj pobytový status řešit podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek městského soudu kasační stížností, kterou založil na důvodech podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

[5] Stěžovatel konkrétně namítá, že závěry soudu jsou založené na nesprávném posouzení řešené právní otázky, neodpovídají provedenímu dokazování a jsou zmatečné. Ačkoliv stěžovatel zjevně akcentoval humanitární důvody své žádosti, žalovaný neposoudil podanou žádost podle § 12, 13, 14, 14a a 14b zákona o azylu, nýbrž odkázal toliko na ekonomické důvody. To však stěžovatel považuje za nesprávnou právní kvalifikaci, neboť obavy z návratu do vlasti se netýkaly pouze ekonomického strádání, nýbrž potřeby zabezpečit životní náklady rodiny. Důvody tak nebyly ryze ekonomické, ale ekonomicko-sociální. Žalovaný se měl proto zabývat tím, zda si stěžovatel může adekvátně vydělávat ve státě původu. Rozhodnutí se však nijak možnostmi udělení humanitárního azylu či doplňkové ochrany nezaobírá.

[6] Městský soud pak tyto vady akceptoval. Vyšel z toho, že důvody pro udělení humanitárního azylu se neposuzují, je-li žádost zamítnuta jako zjevně nedůvodná. To ovšem předpokládá, že neexistovaly relevantní obavy z pronásledování, resp. relevantní důvody pro udělení azylu. Stěžovatel má za to, že takové důvody uváděl.

[7] Žalovaný ve vyjádření konstatoval, že stěžovatel vznesl v kasační stížnosti obdobné námitky jako v žalobě. Žalovaný trvá na tom, že se nedopustil žádné nezákonnosti, a jeho rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany je věcně správné. Žalovaný se dostatečně zabýval i všemi relevantními skutečnostmi. Jestliže stěžovatel uvádí, že o mezinárodní ochranu požádal z důvodů ekonomických, rodinných a osobních, pak takto formulované důvody nenaplnují podmínky pro udělení mezinárodní ochrany. Ta je určena osobám, které jsou v zemi původu pronásledovány, případně jim hrozí újma. Snaha o zajištění lepších životních podmínek či obecná absence pracovních příležitostí v zemi původu však samy

pokračování

nezakládají důvod pro mezinárodní ochranu. Žalovaný proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[8] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je přípustná a byla podána v zákonné lhůtě, proto se soud musí zabývat její přijatelností. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. totiž platí, že rozhodoval-li před krajským (městským) soudem o věci specializovaný samosoudce a kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud jako nepřijatelnou. Podstatný přesah má podobu rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to i) z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo potřeby překonání judikatury, nebo ii) v případě zásadního pochybení krajského (městského) soudu (usnesení NSS z 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS; či nověji ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28, č. 4219/2021 Sb. NSS, bod 11).

[9] Stěžovatel v kasační stížnosti uvedl, že přesah vlastních zájmů shledává v tom, že v totožné situaci jako je on se může ocitat značné množství jeho krajanů. Toto „kvantitativní“ hledisko však samo o sobě neznamená, že by kasační stížnost musela být přijata k věcnému posouzení. Skutečnost, že v podobné či dokonce totožné situaci se může ocitat značné množství osob, nic nevypovídá o významu posuzovaného případu z pohledu soudní judikatury. Nejvyšší správní soud má naopak za to, že případ stěžovatele se nijak nevymyká z ustálené judikatury, s níž je napadený rozsudek městského soudu v souladu. Kasační soud v napadeném rozsudku rovněž neshledal žádná pochybení, která by mohla mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[10] Napadené rozhodnutí i napadený rozsudek předně splňují požadavky kladené judikaturou Nejvyššího správního soudu na přezkoumatelnost rozhodnutí (viz např. rozsudky NSS ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, č. 689/2005 Sb. NSS; či ze dne 27. 2. 2019, č. j. 8 Afs 267/2017 - 38, body 15 a 16).

[11] K podmínkám zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu existuje ustálená judikatura kasačního soudu. Podle ní musí být splněno to, že žadatel neuvádí obavy z pronásledování, nebo hrozbu vážné újmy, a naopak uvádí pouze důvody ekonomické. Ekonomické důvody ovšem samy o sobě nelze považovat za hrozbu pronásledování či vážné újmy (viz například usnesení NSS ze dne 6. 11. 2025, č. j. 1 Azs 135/2025 - 11, bod 12, ze dne 15. 1. 2026, č. j. 2 Azs 245/2025 - 25, bod 12, ze dne 9. 2. 2026, č. j. 4 Azs 223/2025 - 30, bod 11; a mnohá další) a nejsou ani důvodem pro udělení humanitárního azylu, resp. tzv. národního humanitárního azylu, jak tento institut označovala právní úprava účinná v okamžiku rozhodování žalovaného. Ustálená judikatura vychází z toho, že se musí jednat skutečně o tíživé (nehumánní) poměry v zemi původu, jako jsou případy osob zvláště těžce zdravotně postižených a nemocných v kombinaci s akutním nedostatkem léků v zemi původu či případy nedostatku prostředků k uspokojení základních životních potřeb spojené s humanitárními krizemi (srov. např. rozsudek ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48; rozsudek ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004 - 72, č. 375/2004 Sb. NSS; ze dne 28. 1. 2015, č. j. 1 Azs 200/2014 - 27, č. 3200/2015 Sb. NSS; nebo ze dne 3. 5. 2018,

č. j. 2 Azs 114/2018 - 30, č. 3751/2018 Sb. NSS). Nedosažení adekvátního výdělků v zemi původu, jak namítá stěžovatel v kasační stížnosti, však k takovým důvodům již na první pohled jistě nepatří. S ohledem na to, co stěžovatel v řízení před žalovaným tvrdil, proto nebyl důvod, aby se správní orgán či městský soud těmito skutečnostmi z pohledu udělení humanitárního azylu zabývaly.

[12] V souladu s existující judikaturou je pak i závěr městského soudu, že v případě zamítnutí žádosti jako zjevně neopodstatněné se již důvody pro udělení humanitárního azylu či doplňkové ochrany neposuzují (z poslední doby viz usnesení NSS ze dne 17. 7. 2025, č. j. 5 Azs 58/2021 - 31, bod 28, ze dne 6. 10. 2025, č. j. 8 Azs 116/2025 - 32, bod 22, nebo ze dne 14. 11. 2025, č. j. 7 Azs 200/2025 - 29, bod 13).

IV. Závěr a náklady řízení

[13] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že se městský soud nijak neodchýlil od judikatury kasačního soudu a nedopustil se ani hrubého pochybení při výkladu hmotného či procesního práva. Zároveň v řízení nevyvstala žádná právní otázka, která by dosud nebyla v judikatuře Nejvyššího správní soudu řešena. Kasační stížnost proto nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele a Nejvyšší správní soud ji odmítl jako nepřijatelnou (§ 104a s. ř. s.).

[14] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS, a obdobně usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28). Stěžovatel v řízení nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady nad rámec úřední činnosti nevznikly, a proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. dubna 2026

Ivo Pospíšil
předseda senátu